

KESKKONNAMINISTEERIUM

Reovee puhkimisteenuse korralduse analüüs

Liisi Arm

Veeosakonna nõunik

27.05.2021 Tallinn

Eesmärk

- Saada ülevaade, kuidas purgimisteenus on praktikas korraldatud;
- millised on peamised probleemid;
- pakkuda välja lahendused kohtkäitluse valdkonna korrastamiseks ja paremaks juhtimiseks.

Olemasolev olukord

- 49 purgimissõlme (edaspidi purgla) haldavat vee-ettevõtet;
- 95 purglat, millest kasutusel 58;
- vähemalt 132 purgijat, neist 34 omas kokkulepet purgimiseks rohkem kui ühe purglaga;
- purgijate ja vee-ettevõtete sõlmitud purgimiseks ca 201 kokkulepet.

	2018	2019	
	purgitud ie	purgitud ie	purgitud m ³ /a
Teenuse maakond			
Järva maakond	281	3610	529917
Harju maakond	2672	8040	191483
Võru maakond	30	1639	41365
Ida-Viru maakond	87	7913	36110
Lääne-Viru maakond	422	45976	27007
Tartu maakond	819	526	22592
Pärnu maakond	940	623	11114
Rapla maakond	3598	1811	10010
Lääne maakond	253	44869	7047
Viljandi maakond	656	61443	7041
Jõgeva maakond	34	156	6802
Saare maakond	411	357	5891
Põlva maakond	172	95	4520
Hiiu maakond	53	55	3949
Valga maakond	1495	227	3637
Kokku	11924	177341	908484

Olemasolev olukord- Purgimisteenuse hind

Hind kujuneb:

- kogusest
- purglas purgimise hinnast
- äraveoteenuse osutamise käigus läbitavast vahemaast.

Näited reovee äraveoteenuse hindadest:

- Fekto OÜ kesmine hind- 14,33€/m³
- Tapa Vesi AS- 7,3 €/m³
- Kohila Maja OÜ- OÜ 6,6 €/m³

Keskmine
ühiskanalisatsiooniteenuse
hind 2,23 €/m³

Näited purglas purgimise hindadest:

- Võru Vesi AS purglas- 5 €/m³
- Põlva Vesi AS purglas- 1,14 €/m³
- Velko AV OÜ (Anija vald) purglas- 2,29 €/ m³
- Kose Vesi OÜ purglas- 3,74€/m³
- Tapa Vesi AS-i purglas- 2,5€/ m³

Olemasolev olukord- Purglate kasutamine

- 37 mitte kasutuses olevat või vaid avarii olukorras kasutatavat purglat.
- Tuleb koostada analüüs, miks need purglad ei ole kasutuses ja millised purglad oleks oluline töökorda saada.
- Tuleb välja selgitada, millised on rakendatavad meetmed purglate korrastamiseks ning milline on investeringute maht.
- Analüüsi koostamine on kohaliku omavalitsuse ülesanne.

Probleemid ja kitsaskohad

- Puuduvad puhastamisteenust reguleerivad üldnõuded;
- puudub ühtne süsteem puhastajate registreerimiseks;
- reovee kohtkäitluse ja äraveo eeskirjades sätestatud tingimused on väga erinevad ning erineva detailsusega;
- puudub ülevaade reovee kohtkäitlejatest;
- vee-ettevõtted ei soovi mõnede puhastajatega lepinguid sõlmida;
- puhastamisteenuse hind on kõrgem, kui ühiskanalisatsiooni hind;
- kuivkäimlate tühendamise reeglite osas puudub ühtne süsteem;
- puuduvad selged alused, millist reovett ja reoveesetet on vee-ettevõtjad kohustatud vastu võtma.

Võimalikud lahendused

- Lähtuti *ultima ratio* põhimõttest
- Kui probleemi on võimalik lahendada KOV tasemel, siis otsitigi lahendus KOV tasemel.
- Lahenduste otsimisel hinnati ka üldnõuete kehtestamise otstarbekust, mis tagaks KOV tasandil reeglite toimimise ja üleriigiliselt võrdsed õigused ning kohustused.

Võimalikud lahendused- Üldnõuete loomine

seaduse tasandil vs KOV tasandil

- Analüüsi reovee kohtkäitluse ja äraveo eeskirja koostamise juhendit ja KOVde kehtestatud eeskirju ning võrreldi neid tegeliku olukorraga.
- Arvestati Õiguskantsleri Kantselei tähelepanekuid.

Võimalikud lahendused- Üldnõuete loomine

seaduse tasandil vs KOV tasandil

- Seaduse tasandil tuleks kehtestada juhendi § 3 lõike 5 nõue „*Reoveekogumisalal asuva tarbimiskoha omanikul või valdajal, kelle kohtkäitlussüsteem ei ole nõuetekohane, on kohustus liituda ühisveevärgi ja –kanalisatsiooniga ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni arendamise kavas märgitud tähtaja jooksul, kui selleks on vee-ettevõtja välja ehitanud nõuetekohase liitumispunkti ning ühisveevärgi ja -kanalisatsioonisüsteemi.*„
- Mitmed eeskirja juhendi nõuded tulenevadki juba kehtivatest seadustest.
- Seaduse tasemel tuleks luua alused, millest KOV reovee kohtkäitlemise reguleerimisel peaks lähtuma.

Purgimisteenuse korraldamine- Nõuded

purgimisele ja purgijatele

Purgijale nõuete kehtestamine peaks jääma KOV tasemele, aga seaduse tasemel tuleb luua jällegi vastavad alused.

- Tagada reovee äraveoteenuse võimalikult mõistliku ja taskukohase hinnaga.
- Kehtestada nõuded, mis tagavad purgijatel võimaluse teenust osutada.
- Tagada vee-ettevõtete kindlustunne, et purglasse ei veetaks näiteks jäätmeid ja purgitav reovesi vastaks nõuetele,
- KOVle anda õigus väljastada nõusolek või luba purgijatele purgimisteenuse osutamiseks.
- Piirkonna eripärast lähtuvalt seab KOV purgijale nõuded.
- Iga nõuetele vastav purgija peaks saama KOVlt võimaluse teenust osutada.
- Vee-ettevõtte on kohustatud sõlmima lepingu purgijaga, kelle KOV on väljatanud nõusoleku või loa teenuse osutamiseks.
- Vee-ettevõtte ja purgija vahel sõlmitava lepingu sisu osas eraldi üldnõude kehtestamise vajadus puudub.

Iga kohtkäitleja on oma KOV vastutusalas ning KOV peab tagama, et tema piirkonna reovett ei veetaks ebamõistlikult kaugemale, puhastid suudaks toime tulla purgitava reoveega ning purgimiseks ettenähtud reovesi jõuaks purglasse ja seda parimal võimalikul viisil.

Purgimisteenuse korraldamine- Purgijate registreerimine

Lua kohustuslik purgijate registreerimise üldnõue seaduse tasandil.

Purgijate registreerimisel ühtse süsteemi loomiseks on analüüsi 5 alternatiivi:

- EMTAK-s registreerimise kohutus
- Keskkonnaametis registreerimise kohutus
- **KOVs registreerimise kohustus ← sobivaim alternatiiv**
- Äriregistris registreerimise kohutus
- Vee-ettevõttes registreerimise kohustus

iga alternatiivi analüüsimisel pöörati tähelepanu:

- kas see alternatiiv panustab ülevaate loomisse ja järelevalvesse;
- kui lihtne on andmete koondamine ja kas andmeid on võimalik välja võtta tegevuspiirkonna kaupa;
- kui suur on lahendusega kaasnev halduskoormus;
- kas on võimalus seada purgija registreerimisel ka purgijale lisatingimusi

Purgimisteenuse korraldamine- Reovee

kohtkäitluse register

Süsteemi korrastamiseks ei piisa ainult purgimisteenuse osutajale üldnõuete kehtestamisest.

Peab arvele võtma ka need kinnistud, kes pole liitunud ühiskanalisatsiooniga.

Registri loomiseks analüüsiti kahte alternatiivi:

- riigi tasemel registri loomine
- KOV tasemel registri loomine ← **sobivaim alternatiiv**

Purgimisteenuse korraldamine- Reovee

kohtkäitluse register

EESMÄRK: luua ülevaade, kes on KOV territooriumil reoveetekitajad ja millisesse purglasse reovesi veetakse, ehk millises puhastis see vesi puhastatakse.

Registri loomisega on lihtsam algust teha nendel KOVdel, kus on olemas korraldatud jäätmevedu.

Purgimisteenuse korraldamine- Reovee

kohtkäitluse register

Kohtkäitlusregister peaks sisaldama kindlasti järgnevat infot:

- Milline kohtkäitlussüsteem või süsteemid on kinnistul;
- kes osutab või on osutanud kohtkäitlejale reovee äraveo teenust;
- millal kohtkäitlussüsteemi tühjendati;
- milline oli purglasse veetud reovee või sette kogus;
- millisesse purglasse reovesi veeti.

Purgimisteenuse korraldamine- Reovee

äraveo leping

- Lepingu sõlmimise kohustuse seadmine jääma KOV otsustada.
- Ülevaate saamiseks ja tõhusama järelevalve tagamiseks piisab ka sellest, kui kohtkäitlusregistris on kirjas, kellelt reovee äravedu telliti.
- Kohtkäitleja vastutab ning peab veenduma, et reovesi antakse üle purgijale, kel on reovee äraveo osutamiseks vastava KOV-i nõusolek või luba.
- KOV peab avalikustama nõusolekut või luba omavad purgijad.

Järeldused

- Luua seaduse tasemel alused, millest KOV reovee kohtkäitlemise reguleerimisel peaks lähtuma.
- KOV peab asutama reovee kohtkäitlejate registri.
- Purgijad registreeritakse KOV-s.
- KOV-d seavad purgijale nõuded, mis tagavad nõuetekohase reovee äraveo ja kindlustunde vee-ettevõttele ning nõuded ei tohi piirata vabaturgu.
- Anda KOV-le õigus väljastada nõusolek või luba purgijatele purgimisteenuse osutamiseks.
- Iga nõuetele vastav purgija saab KOVlt võimaluse teenust osutada.
- Vee-ettevõtte on kohustatud sõlmima lepingu purgijaga, kellele on KOV andnud loa oma territooriumil teenuse osutamiseks.
- Kohtkäitleja vastutab ning peab veenduma, et reovesi antakse üle purgijale, kel on reovee äraveo osutamiseks vastava KOV-i nõusolek või luba.

Mis saab edasi?

- Analüüs avalikustatakse Keskkonnaministeeriumi kodulehel.
- Veeseaduse muutmise seaduse väljatöötamise kavatsus (edaspidi veeseaduse VTK)
- VTK, kontseptsiooni ja seaduseelnõu ettevalmistamiseks kaasatakse huvirühmad.
- Alles siis, kui on veendunud, et mingi õiguslik meede on probleemi lahendamiseks parim, on põhjendatud hakata seaduseelnõu välja töötama.

KESKKONNAMINISTEERIUM

Reovee purgimisteenuse korralduse analüüs

AITÄH!

Liisi Arm

Veeosakonna nõunik

27.05.2021 Tallinn